

POŠTINA PLAČANA V GO-
TOVINI.

STROKOVNA

„PROLETARCI VSEH DEŽEL,
ZDRUŽITE SE!“

BOREBA

GLASILO CENTRALNEGA DELAVSKEGA STROKOVNEGA ODBORA JUGOSLAVIJE

Izhaja vsakega 1., 10. in 20. v mesecu. — Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Karla Marksa trg št. 2. — Naročnina znaša mesečno Din 4.50.

LETO III.

LJUBLJANA, torek, 20. maja 1924.

ŠTEV. 16.

Boj proti fašizmu.

Ena naših najvažnejših nalog je pobijanje fašizma. Reakcija je nekaj starega, njena fašistična oblika pa je nov pojav. Bistvo te nove oblike fašistične reakcije obstoji v tem, da fašisti izkoriščajo bojovne izkušnje, katere so si delavske mase pridobile. Fašisti se skušajo opirati na gotove sloje delavstva in stremijo na eni strani za tem, da bi si pridobili pristašev iz delavskega razreda, da bi nam odvzeli najboljše elemente, na drugi strani pa je njihov namen demoralizirati delavske mase ter uničiti delavske voditelje. Fašisti skušajo rušiti vse, kar bi moglo služiti kot organizacijska centrala pri uporu delavstva.

Fašizem je zadnja oblika kapitalistične reakcije, on predstavlja koncentrirano in spopolnjeno obliko lastne delavčesti meščanov - buržujev, ki ne zaupajo več staremu državnemu aparatu in ki so mnenja, da se pred prihajajočo revolucijo morejo rešiti le z napenjanjem vseh svojih sil. Razne oblike fašistične reakcije odgovarjajo različnim političnim okoliščinam, a temelj fašizma je po celotnem svetu enak.

V Italiji so prišli fašisti že do popolne oblasti. Ta zmaga pa dokazuje tudi njegovo minljivost. Fašizem mora, ko pride do oblasti in do vlade, priti v konflikt z družabnimi potrebami, on mora izzvati ne samo pri delavstvu, ampak tudi pri malomeščanih in celo pri industrijski buržuaziji — za katero je normalen potek produkcije glavno — veliko ogorčenje.

Kako naj rastočo fašistično reakcijo pobijamo? Ni drugega izhoda kot ta, da nadaljujemo z organiziranjem in z zbiranjem delavskih mas. Ni druge oblike boja, kot ta, da vstvarjamo svojo delavsko obrambo, svoje delavske stotnije. Vstvarjanje delavske obrambe je predvsem tudi zato važno, ker se s tem preprečuje, da bi proletarce mogli pritegniti fašisti. Glavna naloga pa je, da poskrbimo za politično razkrojavanje fašističnih organizacij, da fašistične organizacije politično pobijemo. Delavske mase moramo tudi ideološko vzgojiti proti fašizmu in jih odtegniti pred fašističnim vplivom.

Če se nam ne posreči z vstrajnim delom, z organiziranjem delavske obrambe, z organiziranjem močnih delavskih organizacij razbiti fašistične organizacije, nam bodo fašistične tolpe delale največje težave v vseh naših bojih.

Proč s Orjuno! Proč s fašisti!

Strategija štrajka*.

(Dopis iz Francije.)

Več velikih štrajkov, katere so vodili v teku zadnjega časa kovinarji, tekstilni delavci, pa tudi delavci drugih strok, je po dolgem in ogorčenem boju propadlo.

Te velike akcije so propadle, ker delavstvo še ni uvidelo, da se ne more silnih zvez industrijalcev in na njihovi strani se nahajajočo reakcionarno vladno premagati brez močnih in enotnih organizacij celokupnega delavstva in ker se je še vedno upalo, da se da kapitalizem premagati v posameznih bojih, katere vodijo razne stroke same zase.

* Opozorjamo vse sodruge na gornji članek, ker isto kar se govori v članku o Franciji, velja za nas v Jugoslaviji. Isto smo imeli priložnost opazovati pri zadnjem velikem rudarskem štrajku, iz česar se vidi, da kapitalisti po celotnem svetu nastopajo z istimi metodami.

V teh bojih se je pokazalo marsikaj, kar ne smemo prezreti. Podjetniki so nastopali povsod z vso brutalnostjo, deležni so bili aktivne podpore s strani vlade, ki je podjetnikom dala na razpolago ves svoj državni aparat (vojsko, žandarje, zapore, sodnijo itd.). Podjetniki so potem svoje zveze industrijalcev pokazali svojo medsebojno solidarnost v taki meri, kakršne delavstvo žal ni pokazalo. Svesti si te svoje moči, so odklonili vsaka pogajanja z organizacijami delavstva in predvsem niso hoteli pripoznati zaupnikov.

Proglášeno obsedno stanje, prepoved demonstracij in shodov, par ustreljenih, zaupniki in funkcionarji aretirani, pregnani in od kapitalističnega sodišča obsojeni; novoizvoljenim zaupnikom se je pripetilo isto, trgovcem se je prepovedalo dajati živila, konfisciralo se je stavkovne podpore in pod takimi pogoji so stavke kljub velikemu navdušenju in vzorni požrtvovalnosti delavstva morale propasti in stavkujoči so se brezpogojno morali vrniti na delo. Nad premaganci so se podjetniki maščevali s tem, da so vrgli na cesto okoli 2000 najzavednejših delavcev, ki naj služijo ostalim delavcem za strašilo, kaj se jim bo zgodilo, če si bodo upali še kdaj zahtevati večji kos kruha.

Tak je bil potek boja pri kovinarjih v St. Etienne in Citroën, enak pri tekstilnih v Roanu. Iz tega sledi, da mora delavstvo svojo stavkovno strategijo prilagoditi današnjemu času in da mora najti nov način boja, ki bo odgovarjal današnjemu času in razmeram, v katerih živimo.

Jasno je že eno: s porazom končavajo boji, ki jih započnejo sicer navdušeni, a organizatorično slabo pripravljeni delavci ene stroke, če so osamljeni, če niso organizacijsko tesno zvezani z delavci drugih strok. Podjetniki so združeni v močnih in enotnih industrijskih zvezah, ki vodijo vsak boj. Delavci ene same stroke niso dovolj močni, da bi se mogli spustiti v boj z mnogo močnejšim sovražnikom.

Drugo, kar so pokazali povsod zadnji veliki štrajki, je dejstvo, da se — z ozi-

rom na to, da se vsaka kapitalistična vlada postavi s celim svojim aparatom na stran delodajalcev — vsako započeto medzno gibanje nujno pretvori v politično revolucionarno borbo, ker se delavstvu vsili boj z vojaštvom, žandarji itd. Zato pa mora delavstvo poleg svoje strokovne organizacije, ki vodi gospodarski del boja, imeti za seboj močno revolucionarno stranko, ki mora prevzeti nase političen del, borbe. Kakor imajo industrijske zveze za seboj svojo politično silo — vladno, tako morajo delavske strokovne zveze imeti za seboj svojo politično silo — revolucionarno delavsko stranko.

S temi vprašanji in problemi se je pečal na dveh svojih zasedanjih 3. kongres obratnih zaupnikov Francije. Komisija, ki se je bavila s tem problemom, je predlagala v svojem poročilu predvsem to, kar smo omenili že zgoraj, prav posebno pa to, da se mora delavstvo ogibati delnih in lokaliziranih bojov in da imajo največ izgleda na uspeh dobro pripravljene velike in skupne akcije (generalne), pri katerih sodelujejo vse stroke ročnih in duševnih delavcev. Posebno pa je paziti tudi na čas in okoliščine, v katerih je akcije započeti.

Anarho - sindikalistična manjšina na tem kongresu se s temi komunističnimi predlogi ni strinjala in je predlagala cel arzenal svojih anarho - sindikalističnih metod boja, kakor: pasivno rezistenco, kratke, a večkrat se ponavljajoče stavke, omejitve produkcije, odklanjanje dela in končno tudi — zasedbo in razlastitev obratov. Kako otročji so ti anarho-sindikalisti, se vidi že iz tega, da na eni strani trdijo, da delavstvo ni sposobno izvesti generalne stavke, a na drugi pa predlagajo zasedbo obratov in celo razlastitev, kar bo delavstvo doseglo šele tedaj, ko bo zavzelo politično oblast.

V Franciji preživljamo pregrupacijo. Iščejo se nove metode boja in za nov način boja pa moramo reorganizirati tudi strokovne organizacije in to po metodah Rdeče Strokovne Internationale (R. S. I.).

Victor Gueux, Pariz.

Boj nemških rudarjev.

300.000 rudarjev brani sedemurni delavnik.

V Porurju, kjer so največji rudniki v Nemčiji in katero so baš radi premoga zasedli francoski imperialisti, se bije hud boj, ki je zavzel velikanski obseg. Nemški rudniški magnatje so pod zaščito francoskih čet nabili razglase, da se ima v rovih od 1. maja naprej delati mesto dosedanjih 7 ur po 8 ur dnevno, vsi ostali delavci pa, ki delajo izven rogov bi morali mesto 8 ur, delati po 9 in 9 in pol ur dnevno. Proti temu podaljšanju delovnega časa se je izjavila večina rudarjev in sklenila, da vkljub vsem razglasom zapusti delo po preteku 7, oziroma 8 ur. Voditelji amsterdamske rudarske zveze so rudarjem priporočali, da naj bi z ozirom na težak položaj v katerem se nahaja država (kapitalistična!), sprejeli podaljšanje delovnega časa, svojo nezadovoljnost pa naj izrazijo s pismenim protestom. Z 146 proti 40 glasom je bil ta patriotski predlog odbit. Pač pa je bil sprejet predlog, da se na ofenzivno kapitalistov odgovori s protiofenzivo in da se imajo takoj vložiti zahteve za izboljšanje gmojnega stanja. Ko so rudarji 2. in 3. maja zapustili po 7-, oziroma 8-urnem delu rove, so podjetniki zaprli jame in

nad 300.000 rudarjem je bil vsiljen boj. Enako se je razvil boj tudi v rudnikih v Sleziji.

Že prve dni po izprtju pa so morale ustaviti obratovanje mnoge tovarne, ker niso bile založene s premogom in 300.000 rudarjem se je pridružilo nad 200.000 kovinarjev, ki so tudi izprti.

Predsednik socialpatriot Ebert in amsterdamski birokrati se trudijo, da bi izprti rudarji sprejeli 8 in 9 in pol urni delavnik in da bi odstopili od svojih zahtev po 30% povišanju mezd nad predvojnimi plačami. Ta svoj namen hočejo doseči s tem, da prigovarjajo rudarjem, da bi se pokorili razsodišču, ki ga tvorijo zastopniki vlade, podjetnikov in amsterdamskih organizacij. Rudarji so tako razsodišče odklonili, ker se zastopniki vlade in tudi amsterdamski birokrati vselej sporazumejo s podjetniki na škodo rudarjev. Nemški rudarji se pa zavedajo, da je med njimi in med podjetniki boj, da se mora ta boj dobojevati in da so razsodišča, katere hoče vsiliti nemška buržuazija, samo sredstvo, s katerim se hoče ogoljufati rudarje.

Proglas rudarskega kongresa Porurja.
Vsem delavcem!

V strnjenih vrstah se borijo rudarji za ohranitev sedemurnega delavnika.

Tudi vam so podjetniki po hudih bojih odvzeli osemurni delavni čas.

Sodrug! Sedaj je tudi za vas prišel ugodni čas, da si priborite nazaj osemurni delavni čas. Skupno z nami morate stopiti v boj.

Če se bomo strnili vsi v skupno in enotno bojovno fronto, bomo uspeli, da si osvojimo sedem- in osemurnik.

Kovinarji, sodrug! iz vseh strok, mi vas pozivljamo, da takoj započnete boj za osemurni delovni čas. Vodite boj z vsemi sredstvi.

Proč s podaljšanjem delovnega časa!
Naj živi naš skupni boj!

Ta boj skupnih nemških rudarjev je za rudarje vseh dežel zelo važen. Če se posreči nemškim rudniškim baronom, da spravijo rudarje na kolena in da jim vsilijo podaljšani delavni čas, bodo posledice tega kmalu čutili rudarji po celotnem svetu. Že sedaj se kažejo škodljivi vplivi nemške reparacijske dobave premoga, posebno v Belgiji in Franciji, kjer se kupiči preveč premoga, vsled česar se v belgijskih in tudi francoskih rudnikih znižuje mezza. (Tudi pri zadnji rudarski stavki v revirjih Trb. družbe je nemški premog služil našim kapitalistom).

Rudarji celega sveta morajo radi tega napeti vse svoje sile, da pomagajo nemškim rudarjem, da jih materijelno podpirajo in da v zvezi z železničarji preprečijo vsak dovoz premoga v Nemčijo, dokler traja stavka.

Na skupni seji čeških rudarjev in železničarjev se je sklenilo, da ne sme noben vagon premoga v Nemčijo in vse revolucionarne organizacije Češke so izdale poziv za zbiranje prispevkov za Porurske rudarje.

Tudi mi v Jugoslaviji moramo kljub slabemu stanju, v katerem se nahajamo, dokazati svojo mednarodno solidarnost s tem, da olajšamo boj nemških rudarjev z zbiranjem prispevkov in s tem, da ojačimo naše organizacije, da bomo sposobni v bodočih bojih, ki nas še čakajo, enako požrtvovalnostjo braniti svoje pravice.

Poročilo delegacije.

Kakšen namen je imela deputacija Splošne železničarske organizacije.

Ker neprestano lažejo in hujskajo meščanski listi že od januarja sem ter obeitajo železničarjem že nebesa na tem svetu, je bila organizacija mnenja, da vočigled tem nepojasnjenim spletkam naredi konec s tem, da se na lastne oči prepriča, kaj je resnice na celi stvari.

V to svrhu smo lastnoročno poslali g. ministru saobračaja sledečo spomenico, katero tudi priobčujemo; glasi se:

Gospodu ministru saobračaja, dr. Popoviću, Beograd.

Usojamo si predložiti v pretrés in blagohotno rešenje sledeče nujne in upravičene zahteve železničarskega osebja Direkcije državnih železnih v Ljubljani:

A. Predujmi: V sništlu člena 17. rimskega sporazuma in z ozirom na odlok g. ministra saobračaja dr. Velizarija Jan-kovića, str. pov. št. 3 z dne 31. avgusta 1923, in z ozirom na odlok g. pomočnika gen. dir. Derocéa, naj se takoj izplača bivšemu južno-železničarskemu osebju vseh 5 obrokov predujma in državno-že-

ležničarskemu osobju predujem za maj ter se izda odlok, da naj se predujem avtomatično izplačuje vsakega 1. v mesecu vsemu osobju vse dotle, dokler ne bo prevedba izvršena.

B. Prevedba: Prevedba naj se čimprej izvrši in naj se tu vpoštevajo naslednji najnujnejši predlogi:

1. Pri prevedbi dosedanjih poduradniških kategorij naj se prevede vse dosedanje poduradnike le po njih strokovni usposobljenosti in po letih službe ne oziraje se na šolsko izobrazbo, ki se pri njih vstopu večinoma sploh ni zahtevala, v III. kategorijo uradnikov oziroma, dokler ne dosežejo v členu 8. predpisanega števila službenih let, v prvo kategorijo poduradnikov.

2. Vsi dosednji služitelji naj se prevedejo v istem smislu in upoštevajoč prejšnji shema v prvo oziroma drugo kategorijo poduradnikov.

3. Popravi naj se krivica, ki se je naredila pisarniškim slugam, ki izhajajo večinoma iz eksekutivne službe, katero pa so morali vsled neugod oziroma bolezn, ki so si jih nakopali v službi, zapustiti ter naj se jih prevede v poduradniško kategorijo. (Priloga A.)

4. Pri prevedbi so najbolj zapostavljeni uradniki statusa II.b, ki imajo popolno srednješolsko izobrazbo ter se jim po sedanjih pragmatiki ne nudi skoro nikako napredovanje in se jim je popolnoma zaprl prehod v status I. Omogoči naj se jim prestop v I. kategorijo, ko postanejo šefovi odsekov ali načelniki postaj I. reda, oziroma ko dosežejo zadnjo stopnjo osnovne plače II. kategorije.

5. Všetje časa: Pri prevedbi, naj se vračuna za napredovanje in odmero pokojnine poleg časa, ki ga določa zakon o prometnem osobju, tudi čas, ki so ga posamezniki prebili čez določen rok v vojaški službi in čas, ki ga je posameznikom vstela bivša južna železnica. Enako naj se tudi vštete čas, ki so ga posamezniki prebili v službi pred izpolnjenim 21. letom, oziraje se na člen 206. zakona o prometnem osobju.

6. Redukcija: V slučaju, da bi bila redukcija neizogibno potrebna vsled dokazano prevelikega staleža osobja (kar ne odgovarja istinitosti), naj se izvrši v naslednjem redu:

- a) prevede naj se dotično osobje, ki ima po zakonu polna leta in se po prevedbi upokoji;
- b) odpove naj se dnevničarjem-upokojencem, ki itak delajo le za pokojnino in ruskim emigrantom;
- c) upokoji naj se dotičnike, ki bi sami prosili za upokojitve.

7. Prevedba delavcev na urne plače: V območju direkcije Beograd se je izvedla prevedba delavcev na urne plače v smislu odluka Gen. dir. Beograd br. 7355 z dne 20. avgusta 1923 že s 1. oktobrom 1923. V direkciji Ljubljana pa se

je izvedla prevedba delavcev le v delavnici Maribor in kurilnici Ljubljana in sicer s 1. marcem oziroma 1. majem 1924, dotim je neprevedeno še vse ostalo delavsko osobje in se zatrjuje, da osobje izven center sploh ne bo prevedeno. Ministrstvo naj izda direkciiji v Ljubljani takoj nalog, da se že prevedenemu delavskemu osobju izplačala razlika od 1. oktobra 1923 do dneva prevedbe, ostalemu delavskemu osobju pa naj se izplača na nove urne plače akontacija v izmeri predujmov, ki so določeni za služitelje, po 100 Din na mesec (za 7 mesecev 700 Din) ter naj se jih najkasneje do 1. junija prevede in takrat ta akontacija obračuna. Proti prevedbi naj ima delavec pravico pritožbe na direkciijo, kjer naj se sestavi posebna komisija, v kateri naj bodo zastopani tudi od delavcev izvoljeni delavski zastopniki.

8. Položajne plače: Smo proti položajnim plačam, ker jih smatramo za povzročitelje korupcije ter naj se zvišajo temu primerno osnovne plače.

9. Upokojenci: Člen 17., točka 17. rimskega akorda naj se dopolni v toliko, da se bivšim južno-železničarjem upokojencem zboljša njihov gmotni položaj vedno istočasno in v isti izmeri, v kolikor in kadar se zboljša gmotni položaj državnih upokojencev.

10. Ohranitev pravic južno-železničarjev: V smislu razglasa g. ministra saobračaja dr. Velizarja Jankovića in rimskega akorda, dodatek 2 k protokolu 8. plenarne sjednice dne 10. marca 1923, prosimo, da se povrnejo bivšemu južno-železniškemu osobju odvzete pravice in se razširijo obenem na vse železničarsko osobje. Povrnejo naj se: odvzete živilske vozovnice in pravica vožnje z brzovlaki, dalje z dnem ukinitve inozemske doklade pri voznjah v Postojno, razpišejo naj se volitve v bolniško blagajno ter se uvede zopet personalna komisija in delavski odbori in končno naj se davek za leto 1923 južno-železničarjem odpiše.

11. Kilometrini in premije naj se izplačujejo kurjaškemu osobju ne glede na število prevoženih kilometrov, torej tudi za vožnje pod 1000 km.

12. Osemurni delovnik naj se striktno izvaja in zakon o zaščiti delavcev naj se takoj razširi na prometno osobje.

13. Izvedba pravilnikov: Izvedejo naj se takoj ministrstvu v decembru predloženi pravilniki v smislu členov 41. in 84. in sicer: predlog o odškodninah za službena potovanja (priloga B); predlog o podelitvi službene obleke (priloga C); predlog o delavskem redu (priloga D); predlog o nočnih dokladah (priloga E).

Končno si usojamo še opozoriti na dejstvo, da direkciija v Ljubljani ne odgovarja na naše pravilno kolekovane vloge in ne sprejema pravilno prijavljenih deputacij in nam tako namenoma

odvzema možnost aktivno sodelovati pri urejanju in zboljšanju stanja železniškega osobja in prometnih razmer.

Po vrnitvi je delegacija na zaupniškem sestanku podala naslednje poročilo:

V torek dne 12. maja 1924 se je zglasila v ministrstvu saobračaja v Beogradu deputacija »Splošne železničarske organizacije« v Ljubljani ter je bila sprejeta od g. gen. direktorja Derocco in od g. inšpektorja dr. Fischer-ja ter je intervenirala glede izplačila predujma in prevedbe južno-železničarjev.

Oba gospoda sta dala delegaciji naslednja pojasnila:

1. **Predujmi.** Za mesec maj in junij 1924 se bodo izplačali državnim železničarjem še stare plače, 1. julija 1924 pa se bodo izplačale že nove plače in se bo takrat predujem obračunal. Tudi južno-železničarjem se bodo izplačale 1. junija 1924 nove plače. Enako je g. Derocco izjavil glede predujmov, da se bodo po prevedbi, ki bo predvidno v 10 dneh končana, predujmi takoj izplačali in sicer če bo le mogoče iz finančnih ozirrov naenkrat ter je tozadevno že stavil predlog g. ministru.

2. **Prevedba:** Po izjavi g. Derocco bo prevedba končana v desetih dneh ter se pri poduradnikih upoštevajo poleg šolske in strokovne izobrazbe tudi inteligenčni izpiti za poduradnike. Pisarniški slugi se prevedejo po njih faktični zaposlenosti in se upoštevajo prejšnja eksekutivna kategorija, v kateri so bili. Ako vrše poleg čiščenja sob in prenašanja aktov tudi manjša pisarniška dela, se jih uvrsti v kategorijo poduradnikov.

Uradnikom statusa II.b se omogoči prestop v status I. s tem, da se pri prevedbi uvrste šefi važnejših odsekov in starejši dobro kvalificirani uradniki v status I., kar se lahko izvaja še 5 let po prevedbi.

Všetje časa. Vojna leta se južno-železničarjem ne vštete, enako ne leta pred 21. letom starosti. Pač pa se vštete privatna služba in sicer za vsako leto državne službe po eno leto privatne, največ pa 15 let. Predpogoj za to pa je, da so vstopili k železnici že kot izvežbani in ne kot začetniki.

Redukcija. Redukcija je bila podpisana v ponedeljek 11. maja 1924 in sicer so bili reducirani:

- a) tuji državljani, kateri pa se lahko obdrže v službi diurnisti;
- b) dotični, ki so stari čez 60 let;
- c) nekateri s polno službovalno dobo.

Te se najprvo prevede in potem upokoji;

d) nekateri, ki so nesposobni za službo.

Prevedba delavcev. Prevedba delavcev na urne plače se bo izvršila, a bo težko kaj s 1. oktobrom 1923. G. Derocco je zahteval, da se ta točka izloči iz ostale spomenice in preda posebej g. ministru.

Razno. Položajne plače ostanejo. — Še tekom tega meseca pa izide nov pravilnik o draginskih dokladah za aktivno osobje in v kratkem tudi za vpokojence.

Inozemske doklade za vožnjo v Postojno se ne dovolijo, pač pa se bo zopet povečala odmera dobave premoga na 5 ton letno za uslužbenca.

Vožnja z brzovlaki se bo dovolila za dotične brzovlake, ki ne bodo frekventirani.

Personalna komisija in delavski odbori se na železnici ne uvedejo in se tudi ne razširi zakon o zaščiti delavcev na prometno osobje. Glede kilometrine in premij se sestavlja nov pravilnik v generalni direkciiji.

To so odgovori g. gen. direktorja Derocco in g. inšpektorja Fischer-ja.

Popoldne ob 4. uri pa je bila sprejeta deputacija od g. ministra saobračaja dr. Popovića, ki je najprvo razjasnil svoj položaj, nato je dal glede predujmov naslednji odgovor: On smatra južno-železničarje za de iure podržavljene od 1. aprila 1924 ter jim od tega dneva pritičejo nove plače in predujmi, glede časa od 1. oktobra 1923 do 1. aprila 1924 pa še ni zavzel principijelnega stališča ter o tem ne more odločiti sam, ampak posebna komisija. Tudi bi izplačilo predujmov naenkrat lahko kvarno vplivalo na dinar in on mora v prvi vrsti štiti interese države. Deputacija je konstatirala pri tem slučaju različno mnenje g. gen. direktorja in g. ministra glede predujmov, g. minister pa je vstrajal pri svoji izjavi. — Tudi je izrazil težkoče glede prevedbe delavcev. Deputacija mu je predala dve vlogi s predlogi o delavskem redu, nočnih dokladah, službeni obleki in odškodninah za službena potovanja, nakar jo je g. minister pozval, da naj se vrne nazaj in vestno, pridno vrši svojo službo ter da bo on ukrenil vse potrebno, da bo železničarje zadovoljil.

(Opomba uredništva.) — Toraj to je objektivno stanje železničarjev in rezultat, katere je deputacija dosegla. Ne mislite pa železničarji, da se tega ne da več spremeniti, pod to vladno samodržavo in eksponentov posameznih ravnateljev je tako, da presega vse meje. Upamo, da bo tudi tega enkrat konec. Vi železničarji pa ne verujte posameznim hlapcem buržuazije, verujte v svojo moč in v svojo organizacijo. Namigujejo, da ste razbujeni in to jim radi verujemo, pravijo, da gre osel enkrat na led, vprašajmo se, kolikokrat smo pa že šli mi železničarji, ker nismo —?, ampak smo železničarji v drž. SHS. Premišljajmo do prihodnje številke »Strokovne Borbe« kaj smo!

* * *

LISTEK.

B. M. Fritsche. Poslovenil F. P.

Kaj je buržuazija?

(Nadaljevanje.)

Tako je n. pr. storila nemška buržuazija v revoluciji leta 1848. (Pa tudi leta 1923. Opomba prevajalca.)

V tej trgovini s starim režimom se jasno vidi trgovski karakter duše buržuaznega razreda — razreda trgovcev, ki kupujejo delavska življenja, prodajajo blago in trgujejo z denarjem.

Ko pa buržuazija v revolucionarnem času stoji z delavstvom iz obraza v obraz, tedaj se vidi njeno neprijateljsko razpoloženje proti delavstvu. Čeprav ga ona ob navadnih prilikah samo izkorišča, to ga v slučaju revolucije hoče popolnoma iztrebiti.

Evo dva očitna primera:

Februarja meseca leta 1848. je izbruhnila v Parizu revolucija. (T. zv. februarjska revolucija.) Kralj Ludovik Filip (prišel na prestol po julijski revoluciji leta 1830.) je bil odstavljen. Začasna vlada, v katero so prišli tudi socialisti, medtemi tudi 1. delavec, je proglasila Francosko za republiko. Vodeča vloga v revolucionarnem gibanju je prišla na stran delavcev. Oni so ustvarili nekaj parlament, nekaj po vzoru sedanjih ruskih svetov. Odprli so »narodne delav-

nice« Zza brezposelne, ki jih je ta čas bilo v Parizu in na deželi veliko število, in razglasili pravico do dela. Akoravno v tej novosti francoskih delavcev ni bilo nič, kar bi ogrozilo gospodstvo kapitala, akoravno v tem ni bilo nič »socialističnega«, kljub temu je francoska buržuazija pobesnela in poklicala na plan »narodno gardo« (buržuje in njene podrepanike, oblečene v vojaško obleko, neke vrste fašistov-orjuncv). Ta vojska je v juniju leta 1848. pripravila delavcem krvavo bojišče.

Isti slučaj se je na Francoskem ponovil leta 1871. Nemška vojska je oblegala Pariz. Vlada nacionalne odbrane se je strinjala s sramotnimi mirovnimi pogoji, predloženimi po Nemcih. Delavstvo in meščanstvo je vstalo, vrgli so vladu in razglasili Pariz za »komuno«, t. j. kot svobodno republikansko občino, nadejajoč se, da bode dežela storila isto in da se bo cela Francoska pretvorila v Zvezo svobodnih komun. Čeprav so v vladi komune bili zastopani tudi socialisti, delovanje vlade ni imelo socialističnega značaja in še več, tudi osemurni delavnik ni bil uveden. Francoska buržuazija se je sestala takrat v Versaju in se je konstituirala v obliki narodne ali konstitucijske zbornice. Ozlovoljena samim dejstvom obstanka delavske in meščanske komune, posebej pa radi odporne zaščite Pariza s strani komunarov (kar je oviralo njene trgovsko-industrijske po-

sle in povečanje dobička), ona je z nemškim blagoslovom odločila končati s pariškim delavstvom. Izdajice so ji odprle versajsko mestna vrata, nastal je vroč boj in potem streljanje komunarov v masah. Še dosedaj ni docela jasno, koliko jih je takrat poginilo ali 14 ali pa 17 tisoč. Na ta način je francoska buržuazija obnovila krvave junijske dneve leta 1848.

Vsi dosedaj navedeni primeri nam nudijo jasno sliko, kako se je buržuazija obnašala za časa revolucij, kadar boj razredov za oblast doseže svoj višek. Vporablja jo delavce za hrano topov, je ona osvojila zase vse sadove njihove zmage, v slučaju neuspeha pa buržuazija zelo rada sklepa kupčije s starim režimom. Ko pa delavci nastopijo s svojimi zahtevami, ona nagovarja in ščuuva zoper delavstvo vojsko in s krvjo delavcev poliva mestne ulice in tovarne.

Da izpodrine absolutistični plemski, birokratski režim, ki ji ovira peklenške namene, je buržuazija ustvarila konstitucionalno državo, t. j. tako državo, v kateri poleg monarha obstoja tudi narodno predstavništvo, zakonodajna zbornica. No, pod naslovom »narodno predstavništvo« ona misli razred bogatinov, skrbč, da v to predstavništvo ne pripusti delavcev, oziroma proletariata sploh. Poleg tega ona kot pravi trgovec, govori eno, dela pa popolnoma drugače.

Evo zopet en očitni primer:

Pred koncem 18. stoletja je izbruhnila na Francoskem revolucija (t. zv. velika revolucija). Kralj Ludovik XVI. je pozval z ozirom na pereče vprašanje razpada države na zborovanje stanovske predstavnike (plemiče, duhovne in »tretji razred«, t. j. po našem buržuazija in narod). Zastopniki »tretjega razreda« so se soglasili z narodno zbornico, t. j. zbornico predstavnikov naroda, pozneje pa za t. zv. ustavotvorno skupščino, t. j. skupščino, ki je imela nalogo izdelati nove temeljne zakone za novi državni in družabni red. Oni so proglasili »človeške in meščanske pravice«. V tem razglasu se je pravilo, da so »vsi ljudje enaki« in da je »zakon« izraz volje vseh, t. j. volje vseh meščanov. Tako je govorila buržuazija. Ko so pa njeni odposlanci pristopili k izdelavi volilnega zakona, tedaj so razdelili meščane na pasivne, t. j. take, ki nimajo pravice biti izvoljeni v zakonodajno ustavo in na aktivne, t. j. take, ki so lahko izvoljeni. Za »pasivne meščane« so proglasili vse bedne, aktivni so pa ostali samo bogatini. Po tem zakonu poslanci niso bili izraz volje vseh meščanov, nego samo bogatih. To je ravno tako, kakor da trgovci ponuja na prodaj zelo dobro blago in potem te prevari in ti porine slabo, ali pa sploh neuporabljivo blago.

(Dalje prih.)

III. svetovni kongres Rdeče Strokovne Internacionalne (RSI).

Izvrševalni biro RSI je sklenil, da se vrši v Moskvi 25. junija t. l. svetovni kongres, s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o delovanju.
2. Najbližje naloge revolucionarnih strokovnih organizacij.
3. Mednarodni boj za osemurnik.
4. Strokovne organizacije in obratni sveti.
5. Razmerje revolucionarnih strokovnih organizacij napram profesionalnim internacionalam.

6. Strategija štrajka.

7. Organizacijska zgradba opozicionalnih manjšin.

8. Naloge pristašev RSI na Angleškem.

9. Naloge pristašev RSI v kolonijalnih in polkolonijalnih deželah.

10. Kmečka internacionala in zveze poljedelskih delavcev.

11. Strokovne organizacije in konzumi.

12. Volitve.

Mednarodni pregled.

Iz Francije.

Volitve v parlament, ki so se vršile v nedeljo 11. maja, so prinesle Poinkareju, voditelju nacionalnega bloka, ki je inicijator zasedbe Porurja, ki ni hotel še priznati sovjetske Rusije, velik poraz. Rezultati volitev, v kolikor so že definitivno znani, so naslednji: konzervativci 11, republikanci 137, levi republikanci 92, neodvisni radikali 34, radikalni socialisti 39, združeni socialisti 102, komunisti 29 (preje 5). — Rezultat teh volitev bo igral veliko vlogo ne samo v francoski notranji in zunanji politiki, ampak se bodo pokazale posledice poraza Poinkareja tudi v celi evropski politiki, posebno tudi pri nas v Jugoslaviji, ki smo bili po zaslugi Pašića prava francoska kolonija. Levi blok, ki je pri volitvah zmagal, bo mesto Poenkareja postavil za ministrskega predsednika najbrže Heriota, ki je bil lansko leto dalje časa v Rusiji in ki zagovarja priznanje sovjetske Rusije. Tudi napram Nemčiji se levi blok ne bo tako nasilno obnašal kot Poenkare, čeprav se noben francoski imperialist ne bo hotel odreči reparacij. V novo vlado bodo, kakor izgleda, vstopili tudi socialpatriotje.

Komunistična stranka je dobila nad 1 milijonov glasov. Večino ima v Parizu in v industrijskih centrih. Vpoštevati je treba, da je komunistična stranka lansko leto izključila celo Grossardovo skupino in da znašajo volitve 11. t. m. nepričakovan napredek komunistov.

Oživiljeno gibanje obratnih svetov je nastopilo v Franciji. Delavci v tovarnah pohištva zahtevajo zvišanje plač za 75 centimov na uro, 15% povišanje akordnih postavk in 1% odškodnino za uporabo lastnega orodja. Na konferencah obratnih svetov kovinarjev in tekstilnih delavcev so se izdelale zahteve, glasom katerih zahtevajo kovinarji 15% povišanje mezd, tekstilni delavci pa za 30%. Stavbinci zahtevajo zvišanje plač od 4.75 na 5 frankov na uro. Modistinj in šivilje so stopile v mezno gibanje in dosegle, da so se plače zvišale od 340 do 520 frankov (1 frank je 4.73 Din). Železničarji na Alzaškem so se na svojem kongresu izjavili za R. S. J. in zahtevali zvišanje plač za 1800 frankov letno in sprejem 1920. leta odpuščenih železničarjev.

Iz Italije.

Fašisti zgubljajo na vplivu. To kažejo rezultati pri volitvah obratnih svetov, o čemur smo že večkrat poročali. Pri zadnjih volitvah v Torino v znanih Fiat-tovarnah so dobili: fašisti 1180, neodvisni pa 5921 glasov. — V Piacenzi je stopilo 5000 delavcev v stavko v znak protesta proti fašistični milici, ki je pretepla nekaj fašističnih delavcev. Le s težavo so stankujoče pomirili. — V Milanu so pri volitvah obratnih zaupnikov dobili neodvisni 70% vseh delavskih glasov. Da se ne kompromitirajo fašisti, niso postavili nobene liste.

Iz Španije.

Mezno gibanje rudarjev. Po zadnji veliki stavki 1923, ki je bila nasilno udušena, so se sedaj na ponoven pritisk revolucionarnih rudarjev, ki so zagrozili s stavko, vršila pogajanja in doseglo se je povprečno povišanje mezd za 10%. Skupni prejemki rudarja v revirjih Biskaya bodo znašali 7.50 peset dnevno. V revirjih Asturie so reformisti zahtevali 30% povišanje, kar pa so podjetniki odklonili.

Iz Belgije.

Rudarjem bodo znižali plače. Lansko leto v oktobru so dosegli rudarji 8% povišanje mezd. Na zahtevo podjetnikov so amsterdamski birokrati takrat podpisali pogodbo, da velja to povišanje do 1. maja t. l. In res so podjetniki napovedali, da bodo s 1. majem v smislu pogodbe znižali plače za 8%. Rudarji se ne strinjajo s tem znižanjem, posebno še zato ne, ker je v aprilu cena življenjskim potrebščinam zelo narasla. Amsterdamski birokrati pa so izjavili, da je pogodba sveta stvar in da imajo podjetniki pravico znižati plače in da je tudi za rudarje dobro, če se uklonijo, ker bodo s tem pokazali, da se držijo pogodbe. Na kongresu je z 134 proti 12 glasovom bilo sprejeto znižanje plač. Da pa na kongresu zbrani delegati niso zastopali volje rudarjev, se je pokazalo takoj drugi dan, ker je 5000 rudarjev stapilo v stavko, čim so doznali kaj je sklenil kongres.

Iz Anglije.

Zahteve železničarjev. Na konferenci strojevodij in kurjačev so se sprejele nove zahteve, in sicer zahtevajo za strojevodjo 1 funt, za kurjača 15 šilingov in za snažilca 10 šilingov dnevno (1 funt je 246.30 Din).

Iz Nemčije.

Mezno gibanje poljedelskih delavcev. Poljedelski delavci v Prusiji se borijo že skozi šest let za uvedbo osemurnika v poljedelski stroki. Nemški junckerji (plemenitaši) z vso silo pobijajo ta pokret. Da se zavarujejo pred poljedelskimi delavci, so na predlog vlade (socialpatriotске!) junckerji sami ustanovili v februarju svojo krščansko organizacijo in s to organizacijo so sedaj sklenili pogodbo, po kateri je junckerjem na prosto dano, da podaljšujejo delovni čas in da po mili volji terorizirajo delavce.

Stavbinski delavci vodijo ogorčeno borbo za osemurni delovni čas. Mnogi podjetniki so izprli stavbince, ki so po osmih urah dela zapustili delo. Izprtih je doslej okoli 45.000 stavbinskih delavcev.

Ponesrečna razbijanja Amsterdamecev. V Rostoku je podružnica »Baugewerksbunda« prišla v roke komunistom, ki so na občnem zboru dobili 1870 glasov, reformisti pa 211. Centrala pa ni hotela priznati odbora in je hotela podružnico razpustiti. Birokrat Paeplov je prišel s policijo in hotel odpeljati ves inventar. Delavci so pa napodili Paeplova in policijo in ker so se za to komunistično podružnico zavzele tudi mnoge ostale organizacije, so morali amsterdamci popustiti. — Sodišče je s svojo razsodbo prisodilo inventar in premoženje kovinarske podružnice v Reinscheidu, katero je policija na zahtevo Amsterdamecev zapечатila, večini, t. j. komunistom.

Propadanje amsterdamskih organizacij. Zveza tovarniških delavcev ima še 676.384 članov, imela jih je pa 733.013. Zveza delavcev porcelanskih tovarn je zgubila v teku 7 mesecev 35.000 članov in jih ima še 40.000. Zveza sedlarjev in tapetnikov je padla od 46.008 na 37.500, Zveza tehničnih nastavljenecv ima še 78.973 članov, torej jih je izgubila 11.063.

Brezposelnost. V nezasedenem ozemlju se je število brezposelnih znižalo od 703.000 na 476.000. Tudi na Saškem je padlo število brezposelnih in jih je še 73.818, delno zaposlenih pa 72.402.

Za kovinarje.

Iz gibanja kovinarjev v Ljubljani.

Kovinarski delavci vseh kategorij v Ljubljani kakor tudi oni v ostalih krajih Slovenije se nahajajo v zelo težkem položaju. V nobeni pokrajini Jugoslavije niso delavni pogoji tako težki in mezde tako nizke kakor v Sloveniji.

Vzroke vsemu temu je lahko pokazati in ti so: kovinarji nimajo nobene svoje močne organizacije, potom katere bi si mogli varovati in braniti svoje interese in potom katere bi si mogli izboljšati svoje težko in nevzdržno stanje.

Organizacija O. D. K., katero so imeli v rokah socialpatriotje, je bila nesposobna, da bi v kateremkoli pravcu mogla zaščititi interese kovinarjev, kaj šele, da bi se mogla boriti za poboljšanje njihovega položaja. O. D. K. ni bila razredna, bojovna organizacija proletariata, ampak kot vse soc. patriotske organizacije, je bilo tudi ODK v pravem pomenu besede pogrebno društvo. Socialpatriotje so pač znali gmotno izsesavati svoje člane in si iz kovinarjev ustvariti pokorno »glasačo mašino«, ki jim je dopuščala, da so s kapitalističnimi podjetniki sklepali kompromise za hrbitom delavstva. Naravno je, da je tako društvo (Osrednje društvo kovinarjev), taka antiproletarska organizacija morala razpasti, čim so kovinarji začeli spregledovati in soditi ne samo lepe besede, ampak tudi izdajalska dejanja social-patriotskih voditeljev. Kovinarji so začeli zapuščati ODK in to najprej tisti, ki so zavednejši in ki so prvi spregledali (Ljubljana—Jesenice).

V Zadnjem času je med temi najzavednejšimi kovinarji, ko so zapustili izdajalsko in antiproletarsko ODK, pričelo živahno gibanje. Kovinarji si vstvarjajo svojo bojovno organizacijo Zvezo delavcev kovinske industrije Jugoslavije, ki je edini dejanski predstavnik vseh zavednih kovinarjev v Jugoslaviji in v kateri so že vsi kovinarji iz ostalih pokrajin.

V Ljubljani se je 9. t. m. vršil sestanek kovinarjev iz obratov Zabkar, Transformator in iz arzenala, ki je bil zelo dobro obiskan.

Na tem sestanku je s. Buda Milutinović, sekretar centrale iz Beograda, v svojem kratkem ali konciznem poročilu objasn timer položaj kovinarjev v Jugoslaviji in naglasil, da je edina pot, ki vodi do zboljšanja težkega položaja kovinarjev, kakor tudi celega delavskega razreda — vpostaviti močne bojovne proletarske organizacije. Pozval je prisotne, da pristopijo k delu za ojačenje Zveze delavcev kovinske industrije, v kateri so že združeni kovinarji ostalih pokrajin.

V nedeljo 11. t. m. se je vršil občni zbor kovinarjev, na katerem so bili izvoljeni v odbor ljubljanske podružnice sledeči sodruzi: Zore Srečko, strugar; Bedenk Anton, ključavničar, Kusar Alojz, ključavničar; Doberlet Milenko, mehanik; Kostrin Ignac, sedlar; Lorbek Fr., tesar; Lušnik Albin, ključavničar; Bizovičar, mehanik in Juvan Rudolf, kotlar.

Na občnem zboru je s. Buda Milutinović omenil težkoče, s katerimi se je Zveza kovinarjev borila tekom zadnjih 2 let in raztolmačil je sodrugom letni obračun (bilanco) Zveze, iz katerega je razvidno, da je Zveza tekom enega leta podvojila svojo številčno pa tudi finančno moč. Končno je izjavil željo, da naj bi kovinarji v Sloveniji ne zaostali za kovinarji ostalih pokrajin in da naj bi šli energično na delo, da bodo v kratkem času tudi oni postali močan steber enotne Zveze kovinarjev v Jugoslaviji.

Razpokoženje in odločna volja za ojačenje enotne Zveze delavcev kovinske industrije obstoja in upati je, da bo v kratkem slovenski del kovinarjev vpostavil mesto dosedanjih društev svojo pravo razredno bojovno organizacijo.

V organizacijo, sodrugi kovinarji, v organizaciji je rešitev.

PROTI KLEVETNIKOM.

V zadnji številki »Delavca« so socialpatriotje objavili neko pismo, katero naj bi pisal tajnik centralnega odbora Zveze delavcev in delavk kovinske industrije s. Buda Milutinović ministru na razpo-

loženju, radikalni dr. Supilu v Brodu na Savi.

Sodrug Buda Milutinović je z ozirom na to pismo na seji oblastnega odbora ZDKI izjavil, »da so od strani socialpatriotov iznešeni očitki nesramna laž, s katero so socialpatriotje hoteli preprečiti razvoj ZDKI v Sloveniji, kar je razvidno tudi iz tega, na kak način so razkričali svojo laž«.

Centralni odbor in oblastni odbor ZDKI sta začasno vzela to izjavo na znanje s tem, da mora s. Buda Milutinović takoj po svojem povratku v Beograd jasno dokazati neutemeljenost iznešenih očitkov.

Shod kovinarjev na Jesenicah.

Podružnica Zveze delavcev in delavk kovinske industrije in obrti Jugoslavije na Jesenicah je sklicala za pondeljek dne 5. maja 1924. shod kovinarskih delavcev.

V nabito polni dvorani Delavskega doma je otvoril shod predsednik jeseniške podružnice sodrug Groser, ki je nakon par lepih pozdravnih besed dal besedo sodrugu Milutinoviću, tajniku zveze iz Beograda.

S. Milutinović je v svojem obširnem referatu orisal položaj kovinarskih delavcev Jugoslavije in ostalih dežel. Nadalje je poročal o dosedanjem delu zveze in o vzrokih, radi katerih je prišlo do razcepa med kovinarskimi delavci Jugoslavije. Posebej je podčrtal, da so socialpatrioti radi svojega neproletarskega dela zadosti kaznovani od kovinarskih delavcev samih in da v Srbiji, Bosni in Hercegovini nimajo danes niti ene podružnice. V Vojvodini imajo samo eno v Vrhu, ki so jo s pomočjo terorja vzdržali v svojih rokah. Na Hrvaškem in v Slavoniji je ogromna večina kovinarskih delavcev organizirana v našem Savezu, dočim imajo socialpatrioti ponekod male sekte samo v toliko, da bi razbili kovinarske delavce in zadovoljili kapitaliste, od katerih so plačani.

Edino je še Slovenija, koder socialpatrioti lažejo in varajo delavce, edino tukaj jim je uspelo, da so kovinarske delavce oddaljili od razredne zavednosti in s tem dosegli to, da so kovinarji delavci Slovenije v interesu kapitalistov ostali izven organizacij delavcev ostalih pokrajin Jugoslavije. Če bi socialpatrioti tega ne storili, bi jih buržuazija gotovo ne plačevala, bili bi prisiljeni oditi odkrito med fašiste in policijske špijone, kakor so to njihovi bratje že davno storili.

Mi iz ostalih pokrajin nismo dosedaj iz gotovih razlogov mogli priti k Vam, ali tudi danes ni še prepozno. Prišedši v Vašo sredo, je naša dolžnost, da Vas opozorimo na proletarsko delo kapitalističnih agentov — socialpatriotov, da razkrinkamo njihove laži in da Vas pozovemo v naše bojne vrste, da vsi skupno vodimo enoten boj proti enotnemu neprijatelju — kapitalističnemu razredu in njegovim slugam, socialpatriotom.

Referat sodruga Buda Milutinovića je bil sprejet z odobravanjem vseh navzočih.

Tukaj se ne sme pozabiti, da je stari »k. u. k. Zugführer«, vodja sokola, (fašistov) Jeram, (sedaj agent KID) celi dan letal okrog »svojih vernih« po celi tovarni, agitiral in organiziral, da bi za vsako ceno prevzel predsedstvo shoda in je na shod pripeljal celo gardo svojih pristašev iz Javornika in Dobrave.

Ko je pa s. Groser otvoril shod, ni Jeram upal niti pisniti, ker je videl, da ima od navzočih komaj eno desetino na svoji strani.

Jeram je pohlevno prosil za besedo. S. predsednik je izjavil, da kljub temu, da socialpatrioti nikoli niso na svojih shodih dali besedo našim sodrugom, ker se bojijo resnice, bomo mi vsakemu pustili govoriti kolikor hoče, naj delavci sami presodijo resnico in je nato dal besedo temu staremu sokolu, ki je mlatil prazno slamo nad dve uri in je izgledal tako, kakor osel, ki goni miši po cerkvi. Navedel ni niti enega konkretnega slučaja, niti z eno besedo ni apal reagirati na konkretna izvajanja sodruga Milutinovića. Vračal se je po desetkrat na eno in isto stvar in s tem prisotne samo utru-

Ali si že član „Zveze rudarskih delavcev“?

dil. Tak megalomanski postopek sokola Jerama izzval je burjo ostrih protestov s strani navzočih delavcev, tako, da je s. Milutinović moral večkrat pomirjevati sodruge in jih prositi za mir, da ne bi jutri socialpatrioti rekli, da jim nismo pustili govoriti. On je celo prebral neko cunjo, ki se imenuje »Metalski Radnik«, ki je napisal denunciacijo zoper s. Milutinovića, katero so socialpatrioti prebrano pripravili, da paralizirajo akcijo Zveze delavcev in delavk kovinske industrije in obrti Jugoslavije — v Sloveniji.

Ko je končal svoje litanije, je sokol Jeram, v namenu, da razbije shod in da pobegne pred resnico, pozval svoje vernike, da zapustijo zborovanje, ali hudo se je osramotil, ker je za njim odšlo samo nekaj ljudi, od ostalih zborovalcev pa je odmeval klic: ven z izdajalcem! ni mu mesta tukaj!

Shod se je v najlepšem redu dalje vršil in s. Milutinović je v svojem ponovnem govoru razkrinjal »demokracijo« socialpatriotov, ki so sposobni samo za denunciacije, ko bi pa v pričo delavstva morali slišati resnico, tedaj bežijo kot strahopetci.

H koncu je sodrug Wister v kratkem in bistrem govoru jasno in konkretno navedel proletarsko delo »sokola Jerama« in ostalih socialpatriotov ter je sodrug predsednik zaključil shod.

Ogromna večina kovinarskih delavcev Jesenice, Javornika in Dobrave je zapustila izdajalce delavskega razreda in se priključuje svoji bojovni organizaciji »Zvezi delavcev in delavk kovinske industrije in obrti Jugoslavije«, v kateri so organizirani kovinarski delavci ostalih pokrajin in ne bo dolgo časa minulo, da bo sleherni, še zapeljani kovinar zapustil to kapitalistično štrebersko bando.

Kovinarji.

Kam to pelje?

V najtežjih dnevih krize, v času, ko je že itak veliko število delavcev vseh strok že dalje časa brezposelno, smatra vojno ministrstvo za potrebno, da odsluži vse delavce, zaposlene v vojno-tehničnih zavodih. To se dogaja v času, ko delavci živijo v nezasišani bedi in pomanjkanju, da jim država jemlje še zadnji in borni kos kruha.

Dne 15. maja t. l. je odpovedal gospod upravnik v vojno-tehničnem zavodu v Ljubljani vsem zaposlenim delavcem, njih 169 po številu, delo na 7 dni z motivacijo, da vojni minister ni dovolil kredita za delavnico.

Ako se ve, da je parlament odobril proračun tudi vojnega ministra, pa še tak proračun, ki presega vse ostale, tedaj se v čudu vprašamo, kakšni so pravzaprav razlogi, da se delavce, zaposlene v vojno-tehničnih zavodih, meče na ulico v času najhujše brezposelnosti?

Izgleda, da je to povsem navadno šikaniranje, kaj pa gospodje s šikanacijo mislijo doseči, bo pokazala bodočnost.

S tem činom ni obsojeno samo 160 delavcev v največjo bedo, ampak še večje število njihovih družin in dece je izpostavljeno smrti od lakote. Mnogi od teh delavcev so marljivo delali po 5 do 6 in še več let, sedaj se jih pa meče brez vsakega stvarnega razloga na ulico (izgovor, da vojno ministrstvo nema para, je naravnost smešen) in se jih prepušča na milost in nemilost brezposelnosti, bedi in lakoti torej, da skupno s svojimi milimi člani družine, ki so jo do danes težko prehranjevali, poginejo na ulici.

Treba je samo pogledati v obraze teh bednikov in boste lahko na čelu brali skrb in strah pred onim, kar bo vsled tega neupravičenega in brezposelnega postopanja s strani države, ki je v prvi vrsti poklicana, da pomaga svojim državljanom.

To je samo eden novih tehničnih dokazov brezmejnega izkoriščanja jugoslovanskega kapitalističnega režima, ki sloni na militarizmu in si življenje podaljšuje na bajonetih.

Izgleda, da ima to odpustčenje delavstva sledeče ozadje:

Vojno ministrstvo in njegovi eksponenti hočejo z odpustom vseh zaposlenih povečati število brezposelnih in na ta način odpustene prisiliti, da bi sprejeli slabše pogoje dela. Ta korak je prvo za-

počelo vojno ministrstvo, sledili pa bodo temu vzgledu — če se bo posrečil — tudi ostali podjetniki.

Celokupno delavstvo Jugoslavije se mora zavedati kako zločinski je ta načrt kapitalistov in da je treba strniti delavske vrste, ojačiti organizacije, če hočemo odbiti ta napad kapitalistov.

Za železničarje.

Kaj je teror po mnenju »Jugoslovanskega železničarja«.

Ta zakrknjen sovražnik jugoslovanske buržuazije in zakona o zaščiti države je prinesel sledeče poročilo z dne 1. decembra 1923: »Shodi v drugi polovici meseca novembra so se vršili v Sloveniji in Hrvatskem javni železničarski shodi itd. Na vseh teh shodih je poročal razen delegatov osrednjega odbora glavni tajnik centralnega odbora v Beogradu Rade Janković, ki ga je minister odpustil iz službe samo zato, ker je po protestni stavki govoril in pisal resnico ter pošteno in odločno zastopal interese železničarjev.« Tako »Jugoslovanski železničar«.

V resnici je pa stvar sledeča: Splošna železničarska organizacija je brzojavila ministrstvu za železnice in po dveh dnevih smo dobili odgovor s sledečim podpisom: šef ministrov kabinet R. Janković. Kako sedaj vi železničarji razumete to preganjanje? Kričite hinavci po svetu, da se vam krivica godi, res pa je samo to, da je »žrtev« danes šef ministrskega kabineta z mastno plačo. Ako bi ne bilo hujših krivic, bi se železničarji imeli najmanj za pritoževati. Za to pa obsojamo tako demagogijo v strokovnih organizacijah. Potrebno je, da se vse take — iče »zbaci« iz pokreta in naj gre do tja, kamor po svoji mentaliteti spadajo.

Za rudarje.

Sodrugom zaupnikom Zveze rudarskih delavcev v Sloveniji.

Pod pritiskom reakcije, ki je zavladala po zadnji stavki, je bilo delavsko gibanje potisnjeno v ozadje, ne pa uničeno. Nenasitni jugoslovanski parasi, videč, da so delavske organizacije oslabilene, izkoriščajo to priliko ter se pripravljajo na nove zločine proti delavstvu. Da se ubranimo tem nakanam in izboljšamo naše bedno stanje, je treba da postavimo zopet trdne organizacije, ki bodo lahko uspešno vodile boj za delavske pravice. — Ker so časi resni, je treba tudi resnega dela, zato prosimo vse sodruge, ki resno mislijo z delavskim gibanjem in ki hočejo, da se olajša beda sužnjev-rudarjev, da gre do delo za organizacijo Z. R. D. in tozadevna poročila pošiljajo na centralno upravo Z. R. D., Trbovlje, ki jim daje pojasnila in jih podpira z vso močjo.

Centralna uprava Z. R. D., Trbovlje.

Iz Zagorja. Pri nas smo imeli shod Z. R. D. v Delavskem domu dne 11. maja. Pogovoriti smo se imeli o stanju naše podružnice in o smernicah za bodoče naše delo. Sodr. Makuc nam je obrazložil dosedanje delovanje naše rudarske organizacije, pojasnil križev pot, po katerem korakajo rudarji vključ vsem zaprekan, katere stavijo na eni strani gospodje od Trboveljske družbe in na drugi strani vlada, ter kazal na pot, po kateri morajo hoditi rudarji, ako hočejo, da se rešijo verig in hinavcev. Shod ni bil prav dobro obiskan, to pa vsled tega, ker so bili večinoma v službi. Trboveljska družba je vzela vsem rudarjem po en dan tedenskega zaslužka, trdeč, da ne more razpečati premoga. Da je prišla na slab glas Trboveljska družba, je po trditvi očividcev vzrok tudi to, ker so med dober premog sipali tudi blato in kamenje. Vse naj plača pa ubogi rudar. — Kritiziralo se je tudi rudniško godbo. Vključ temu, da jo morajo plačevati rudarji, ni čutila potrebe solidarnosti na dan 1. maja pri skupnem nastopu. Sklenilo se je, da se mora napraviti v tem oziru red in da nikakor ni na mestu to, da imajo samo nekateri takozvani

boljši ljudje privilegij, da so pri godbi. — Nadalje se je tudi sklenilo do prihodnjega kongresa plačevati mesečne prispevke namesto po 8 Din po 10 Din, to pa vsled tega, da bode lahko podružnica podpirala brezposelne in bolne člane. Ta sklep se pa ne nanaša na druge podružnice. — Volitve v bratovsko skladnico dne 27. aprila so dokazale, da nekateri sodruzi ne razumevajo proletarske discipline in se je v to svrhu sklenilo uvesti v organizacijo najstrožjo disciplino, ker le v taki organizaciji bode mogoče uspešno se boriti proti dobro organizirani Trboveljski družbi. Shod je sprejel na znanje demisijo 27. aprila voljenih sodrugov z apelom, da se skliče izvanredni občni zbor bratovske skladnice. Sklenilo se je tudi, da se izda nabilno polo za bolnega sodr. Simčiča in za umrlega sodr. Polšaka. — Kritiziralo se je podrepanje socialpatriote, ker oni napravijo sedaj še več dnin kot so jih napravili pred redukcijo. Delajo vse nedelje in ponedeljke, medtem ko morajo od Z. R. D. vsi praznovati po eden ali po dva dni v tednu. (Sedaj razumemo zavzeznike socialpatriote in demokrate v objemu po zadnjem Sassenbachovem shodu.) — Omenjalo se je tudi različne podrepanje s pomirljivo klasno borbo, ki so prišli do šarže paznikov in nadpaznikov. Kako so govorili in delali nekdanji in kako delajo danes. Sram naj bode take podkožnike in omadeževalce delavske časti! — Gosp. vrhovni vodja radikalije, Mlakar, se je tudi potolažil z izgubljenim milijonom in z izgubljenim restavracijo. Niti bojkoti in niti radikalni mogotci ga ne morejo spraviti tja, kamor ga žene nepomirljiva poslaniška žilica. — Sklep shoda je bil, da zavijamo rokave in gremo na delo do popolne zgradbe Zveze Rudarskih Delavcev. — Brezposelni knap.

Vabilo na

PREDAVANJE

katero priredi

Krajevni Strokovni Svet za Ljubljano in okolico

v sredo dne 21. maja 1924

ob 8. uri zvečer v Delavskem domu,

Karla Marksa trg šte. 2.

Predmet:

Kaj so to strokovne organizacije in kakšne so njih naloge.

Po predavanju diskusija in debata o predmetu do najdalje 10. ure.

Pozivamo vse sodruge, posebno pa zaupnike in funkcionarje strok. organizacij, da se predavanja udeležijo.

Krajevni strokovni svet.

Rudarska mladina!

V nedeljo, dne 25. maja ob deseti uri dopoldan se vrši na stavbišču »Rudarskega doma« v Trbovljah

MLADINSKI SHOD

Sklicuje ga Zveza Delavske Mladine Jugoslavije. Na dnevnem redu je:

FAŠIZEM IN PROLETARSKA MLADINA.

Mladi rudarji in rudarke iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika! Pridite v masah na ta shod v Trbovlje, ki naj bo mogoča akcija proti fašizmu. Pozivajo se tudi starejši sodruzi, da se shoda udeležijo.

V boj proti fašizmu!

Snujmo delavske obrambne čete!

Krajevna organizacija ZDMJ, Trbovlje.

Pariška komuna 1871.

Izšel je 2. zvezek marksistične biblioteke: Pariška komuna 1871.

Knjiga vsebuje zgodovinski razvoj revolucionarnega gibanja v Franciji, opisuje potek prve proletarske revolucije in se pri tem dotika mnogo važnih vprašanj za delavski razred, kot n. pr. vprašanje politične proletarske stranke, sindikalizma, versko vprašanje, žensko vprašanje, problem revolucionarnega gibanja sploh, vprašanje meščanske in proletarske države itd. itd.

Knjiga z bogato vsebino je razdeljena v štiri velika poglavja.

1. Socialno-gospodarski pogoji pariške komune.

2. Potek pariške komune.

3. Zakaj je propadla pariška komuna.

4. Karl Max in Engels o izkušnjah pariške komune.

Knjigi je prideljen slovarček tujih besed, urejen po abecedi.

Knjiga ni nič manj zanimiva kot brošura o Leninu, oziroma vsebuje še več poučnih stvari.

Knjigo krasé 4 slike.

Nobeden ne bi smel biti brez te knjige. Nizka cena (5 Din) omogoča vsakemu, da jo kupi.

Naroča se jo na upravništvo »Glasa Svobode« kot Leninovo brošuro. Denar pošljite naprej (5 dinarjev za knjigo in 50 para za poštino). Pogoji za naročanje knjige ostanejo za razprodajalce isti kot za Leninovo brošuro.

Naročajte in širite knjigo!

»ZVEZA RUDARSKIH DELAVCEV«

Podružnica v Trbovljah

sklicuje

REDNI OBČNI ZBOR

za nedeljo 25. maja t. l. ob 9. uri dopoldne v zadrugnih prostorih »Rudarskega doma«

z dnevnim redom:

1. Poročilo predsedstva.
2. Poročilo blagajništva.
3. Volitev odbora.
4. Razno.

Trbovlje, dne 5. maja 1924.

Predsedstvo.

PROLETARSKA KNJIŽNICA.

I. zvezek:

Pravljice izтока

Ivan Vuk je zbral v tej knjigi 11 globokih pravljic iz vzhoda, katerih vire je čul, ko se je nahajal v ruskem ujetništvu. Vsak jo bo bral z užitkom.

II. zvezek:

Plamteči okovi

Zbirka revolucionarnih pesmi, ki so bile spesnjene v zaporih. Vsled svoje klenosti so bile že en mesec od policije zaplenjene. To nam dovolj kaže vrednost knjige. — V nobeni delavski družini, v nobeni knjižnici ne bi smele te knjige manjkati. Najlepše

darilo

sta ti dve knjigi, ki ju je izdala »Proletarska knjižnica«, ki bi jo buržuazija najraje pogotnila. Naroča se:

Proletarska knjižnica, Ljubljana, Marksov trg 2.

Vsaka stane nevezana 10, vezana v platno 20 Din.

Sodruzi, segajte po njih! Pomagajte s tem pri gradbi slovenskega Proletkulta!

Lastnik: Zveza neodvisnih strokovnih organizacij za Slovenijo.

Odgovorni urednik: Vergelj Anton.

Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.

Plačaj takoj članarino svoji strokovni organizaciji!